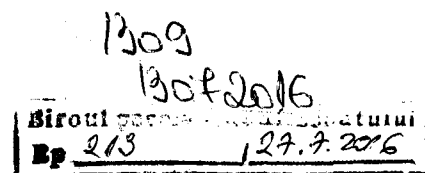

GVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală*, inițiată de domnul senator PSD Șerban Nicolae (**Bp. 213/2016**).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare modificarea și completarea unor prevederi ale *Legii nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală, republicată, cu modificările și completările ulterioare*, propunându-se, în principal, următoarele:

- abrogarea normei potrivit căreia una dintre condițiile care trebuie îndeplinite pentru extrădare este ca persoana extrădabilă să aibă domiciliul pe teritoriul statului solicitant la data formulării cererii de extrădare;

- modificarea art. 20 alin. (2), astfel încât, în cazul condamnării la o pedeapsă privativă de libertate printr-o hotărâre judecătorească definitivă, persoana extrădată, care a comis fapta pe teritoriul sau împotriva unui cetățean al unui stat membru al Uniunii Europene, să poată fi transferată în România, în vederea executării pedepsei, dacă nu are și cetățenia statului solicitant;

- modificarea art. 20 alin. (4), în sensul că, din oficiu, Ministerul Justiției, înainte de soluționarea cererii de extrădare, verifică și comunică instanței învestite, dacă în statul solicitant convenția internațională și dispozițiile privind reciprocitatea sunt în vigoare;

- completarea alin. (1) al art. 21 cu 4 litere noi, **lit. h)-k)**, prin care se dorește o anumită restricționare a extrădării cetățenilor români pentru fapte pentru a căror sancționare, potrivit legislației române, sunt prevăzute pedepse relativ mici, datorită gradului redus de pericol social;

- abrogarea art. 27, astfel încât să poată fi refuzată extrădarea unui cetățean român într-un stat în care pedeapsa cu moartea nu a fost abrogată.

II. Observații

1. Procedura extrădării este reglementată în Titlul II din *Legea nr. 302/2004*. Subliniem faptul că procedura extrădării din România are un caracter jurisdicțional, iar art. 37 alin. (1) din lege prevede că „*extrădarea din România se hotărăște de justiție*”, preluând, practic, dispozițiile art. 19 alin. (4) din *Constituția României, republicată*, care statuează, în același sens, că „*(...) extrădarea se hotărăște de justiție*”, adică de puterea judecătorească.

În procesul aderării la Uniunea Europeană s-a impus revizuirea *Constituției* și pentru a permite extrădarea din România a cetățenilor români, interzisă de legea fundamentală adoptată în anul 1991. Astfel, prin art. 20 din *Legea nr. 302/2004* au fost stabilite, raportat la art. 19 alin. (2) din *Constituție*, anumite condiții, expres și limitativ prevăzute, în care cetățenii români pot fi extrădați din România.

În acest context, facem precizarea că atât la data adoptării *Legii nr. 302/2004*, cât și cu ocazia modificărilor ulterioare ale acestei legi, s-a avut în vedere în permanență, de către legiuitor, conservarea drepturilor constituționale ale cetățenilor români. De exemplu, menționăm că, prin modificările aduse *Legii nr. 302/2004* în anul 2013 s-a stabilit că persoanele prevăzute la art. 19 din lege (printre care și cetățenii români) nu pot fi arestați în baza notiței roșii ori a difuziunii de urmărire internațională.

Cooperarea României cu alte state în materia extrădării se realizează în baza convențiilor multilaterale (dintre care cea mai largă aplicare o are *Convenția europeană de extrădare*) și a tratatelor bilaterale încheiate în această materie. Principalul instrument internațional în materia extrădării

în baza căruia România cooperează cu alte state, este *Convenția europeană de extrădare, încheiată la Paris la 13 decembrie 1957*, ratificată de România prin *Legea nr. 80/1997* și modificată de *Legea nr. 74/2005*.

În ceea ce privește extrădarea cetățenilor români, semnalăm că declarațiile formulate de România cu privire la art. 6 paragraful 1 lit. a) din *Convenția europeană de extrădare*, astfel cum au fost modificate prin *Legea nr. 74/2005*, sunt următoarele:

„Cetățeanul român nu poate fi extrădat.

Prin derogare de la aceste prevederi, cetățeanul român poate fi extrădat din România în baza convențiilor internaționale la care aceasta este parte și pe bază de reciprocitate, numai dacă este îndeplinită cel puțin una din următoarele condiții:

a) statul solicitant, în vederea efectuării urmăririi penale și a judecății, dă asigurări considerate ca suficiente că, în cazul condamnării la o pedeapsă privativă de libertate printr-o hotărâre judecătorească definitivă, cetățeanul român va fi transferat în vederea executării pedepsei în România;

b) cetățeanul român domiciliază pe teritoriul statului solicitant la data formulării cererii de extrădare;

c) cetățeanul român are și cetățenia statului solicitant;

d) cetățeanul român a comis fapta pe teritoriul sau împotriva unui cetățean al unui stat membru al Uniunii Europene, dacă statul solicitant este membru al Uniunii Europene.

Persoana căreia i s-a acordat dreptul la azil nu poate fi extrădată”.

Rolul Ministerului Justiției, ca reprezentant al puterii executive, constă în îndeplinirea atribuțiilor conferite, în calitate de autoritate centrală, prin *Legea nr. 302/2004* și tratatele internaționale la care România este parte. Aceste atribuții ale ministerului nu afectează, însă, caracterul jurisdicțional al procedurii de extrădare din România. Procedura judiciară este de competența curții de apel în circumscripția căreia a fost localizată persoana extrădabilă.

Raportat la dispozițiile constituționale în materie de extrădare, subliniem că hotărârea finală asupra extrădării aparține instanței judecătorești.

Legea nr. 302/2004 prevede posibilitatea persoanei extrădabile de a ataca atât măsura arestării provizorii (dacă a fost luată în cauză), cât și hotărârea dată în primă instanță de curtea de apel competentă, fiind, astfel, respectate garanțiile procedurale specifice dreptului la un proces echitabil.

De asemenea, trebuie avute în vedere dispozițiile art. 4 alin. (1) din *Legea nr. 302/2004*, potrivit căreia „*Prezenta lege se aplică în baza și pentru executarea normelor interesând cooperarea judiciară în materie penală, cuprinse în instrumentele juridice internaționale la care România este parte, pe care le completează în situațiile nereglementate*”.

Menționăm că modificările propuse de inițiatori se referă la extrădarea în baza tratatelor multilaterale, fără nicio referire la art. 20 alin. (3) din lege, potrivit căreia „*Cetățenii români pot fi extrădați în baza dispozițiilor tratatelor bilaterale și pe bază de reciprocitate*”. Or, în măsura în care evenimentele de dată recentă privind extrădarea din România a unor cetățeni români, la care face trimitere inițiatorul propunerii legislative, au în vedere, spre exemplu, solicitări de extrădare primite din partea unor state precum Canada, subliniem faptul că dispozițiile *Legii nr. 302/2004* trebuie coroborate cu cele ale tratatului bilateral aplicabil în speță.

2. Referitor la **art. 20 alin. (1)** din inițiativa legislativă, menționăm că nu susținem abrogarea **lit. a)**, întrucât condiția prevăzută la această literă, privind domiciliul avut de persoana extrădabilă la data formulării cererii de extrădare a fost introdusă tocmai pentru a demonstra o legătură suficient de strânsă între persoana extrădabilă și statul solicitant, suficientă pentru a justifica extrădarea acesteia către respectivul stat, fiind, așadar, o condiție impusă de lege pentru apărarea drepturilor cetățenilor români și limitarea cazurilor în care aceștia pot fi extrădați din România.

3. Cu privire la modificarea **art. 20 alin. (2)**, noutatea propusă este de a se impune ca această condiție, respectiv a transferării în România a cetățeanului român a cărui extrădare a fost acordată în vederea urmăririi penale sau a judecății, să fie dispusă de *convenția internațională* aplicabilă în speță. Cu alte cuvinte, este necesară o prevedere expresă în convenția aplicabilă, față de redactarea actuală, potrivit căreia este necesar ca statul solicitant să dea asigurări considerate ca suficiente.

Precizăm că o astfel de modificare nu este justificată, întrucât prevederea a fost introdusă de legiuitor tocmai pentru a proteja cetățenii români, pentru situațiile în care o astfel de condiție suplimentară nu era impusă în tratatele bilaterale încheiate de România, iar, pe de altă parte, pentru coerența reglementării, având în vedere că în cazul predării unui cetățean român în baza unui mandat european de arestare se regăsește

aceeași condiție, respectiv a transferării ulterioare în România în vederea executării pedepsei.

4. Având în vedere că rolul și atribuțiile Ministerului Justiției în cadrul procedurii extrădării pasive sunt foarte clar stabilite prin prevederile art. 38 alin. (2) și (3) din *Legea nr. 302/2004*, care reglementează limpede atribuțiile acestui minister în exercitarea atribuțiilor sale de autoritate centrală în materia extrădării, apreciem că modificarea **art. 20 alin. (4)** din *Legea nr. 302/2004* în sensul propus este nejustificată, fiind, în mod evident, redundantă.

Practic, toate verificările la care face referire inițiativa legislativă sunt deja efectuate de Ministerul Justiției, în cadrul obligațiilor sale legale de examinare a cererii de extrădare din punct de vedere al regularității internaționale.

Subliniem, așadar, că toate condițiile necesare sesizării instanței române cu o cerere de extrădare primită din partea statului solicitant, printre care condițiile privind existența unei norme convenționale între România și statul solicitant și a reciprocității în privința extrădării propriilor cetățeni (în cazul în care se solicită extrădarea unui cetățean român) sunt verificate de Ministerul Justiției înainte de a fi investită instanța română cu o cerere de extrădare.

5. Cu privire la modificarea **art. 21 alin. (1)**, în sensul înlocuirii verbului „*va fi refuzată*” cu sintagma „*este refuzată*”, apreciem că o astfel de modificare nu este oportună, întrucât cazurile de refuz al extrădării sunt analizate, potrivit *Legii nr. 302/2004*, de instanța română competentă, care decide dacă, raportat la o speță concretă, sunt sau nu incidente ipotezele de refuz enumerate de lege. Este, așadar, o decizie judecătorească, iar nu una administrativă, care să fie luată din oficiu, la primirea documentelor de extrădare de către Ministerul Justiției. Formularea propusă, respectiv „*extrădarea este refuzată*”, ar putea să conducă la concluzia că refuzul extrădării se face *ab initio*, fără a se proceda la examinarea cererii de către o instanță de judecată.

Cât privește introducerea **lit. h), i) și j)**, precizăm că *Legea nr. 302/2004* a stabilit clar limitele de pedeapsă pentru care se poate acorda, de către autoritățile judiciare române, extrădarea din România a unor persoane urmărite internațional de alte state. Astfel, art. 26 - *Gravitatea pedepsei* - prevede că „*extrădarea este acordată de România, în vederea urmăririi penale sau a judecării, pentru fapte a căror săvârșire*

atrage potrivit legislației statului solicitant și legii române o pedeapsă privativă de libertate de cel puțin un an, iar în vederea executării unei pedepse, numai dacă aceasta este de cel puțin 4 luni”, acest text fiind în acord cu limitele de pedeapsă stabilite și în art. 2 paragraful 1 din *Convenția europeană de extrădare*.

Totodată, subliniem, cu referire specială la **lit. j)**, că introducerea, ca motiv de refuz obligatoriu al extrădării, a ipotezei în care extrădarea se solicită pentru răpire internațională de minori, nu ar respecta nici prevederile articolului¹ 24 din *Legea nr. 302/2004* și nici principiul consacrat de art. 19 alin. (4) din *Constituție*.

De asemenea, precizăm că atât verificarea dublei incriminări (încadrarea juridică în legislația penală română a faptelor pentru care se solicită extrădarea), cât și decizia luată asupra extrădării sunt în atributul exclusiv al puterii judecătorești, întrucât, potrivit principiului consacrat de art. 19 alin. (4) din *Constituție*, extrădarea se hotărăște de justiție.

6. Referitor la propunerea de abrogare a **art. 27**, subliniem că reglementarea actuală este o reglementare modernă, conformă cu practica în domeniul cooperării judiciare internaționale actuale, care se regăsește atât în art. 11 din *Convenția europeană de extrădare*², cât și în unele dintre tratatele bilaterale încheiate de România în domeniul extrădării (a se vedea art. 3 pct. 2 din *Tratatul de extrădare dintre România și Republica Federativă a Braziliei*³, semnat la Brasilia la 12 august 2003, art. 7 din *Tratatul de extrădare dintre România și Statele Unite ale Americii*⁴, semnat la București la 10 septembrie 2007).

---

¹ „Art. 24 Dubla incriminare

(1) Extrădarea poate fi admisă numai dacă fapta pentru care este învinuită sau a fost condamnată persoana a cărei extrădare se solicită este prevăzută ca infracțiune atât de legea statului solicitant, cât și de legea română.

(2) Prin derogare de la dispozițiile alin. (1), extrădarea poate fi acordată și dacă fapta respectivă nu este prevăzută de legea română, dacă pentru această faptă este exclusă cerința dublei incriminări printr-o convenție internațională la care România este parte.

(3) Diferențele existente între calificarea juridică și denumirea dată aceleiași infracțiuni de legile celor două state nu prezintă relevanță, dacă prin convenție internațională sau, în lipsa acesteia, prin declarație de reciprocitate nu se prevede altfel”.

² „Art. 11 Pedeapsa capitală

Dacă fapta pentru care se cere extrădarea este pedepsită cu pedeapsa capitală de către legea părții solicitante și dacă, în atare caz, această pedeapsă nu este prevăzută de legislația părții solicitate, sau în mod normal aici nu este executată, extrădarea nu va putea să fie acordată decât cu condiția ca partea solicitantă să dea asigurări considerate ca îndestulătoare de către partea solicitată că pedeapsa capitală nu se va executa”.

³ „Art. 3. Motive de refuz al extrădării

2. În caz de pedeapsă capitală, extrădarea nu este posibilă decât dacă există promisiune fermă, dată de statul contractant solicitant, că pedeapsa nu se va executa, ci va fi comutată”.

⁴ „Art. 7 Pedeapsa capitală

Atunci când, potrivit legii statului solicitant, infracțiunea pentru care se solicită extrădarea este pedepsită cu moartea și nu este pedepsită cu moartea de legea statului solicitat, statul solicitat poate acorda extrădarea cu condiția ca pedeapsa capitală să nu fie aplicată persoanei căutate sau, dacă pentru motive procedurale o asemenea condiție nu poate fi îndeplinită de către statul solicitant, cu condiția ca pedeapsa cu moartea, în cazul în care va fi aplicată, să nu fie executată. Dacă statul solicitant acceptă extrădarea sub condiția prevăzută de acest articol, trebuie să respecte condiția”.

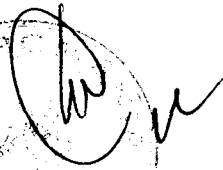
Totodată, menționăm că abrogarea prevederii menționate ar însemna lipsă de încredere a autorităților române în garanțiile acordate la nivel diplomatic sau, după caz, politic, de către autoritățile străine solicitante.

În concluzie, *Legea nr. 302/2004* privind cooperarea judiciară internațională în materie penală respectă atât prevederile art. 19 din *Constituție*, cât și pe cele ale convențiilor internaționale la care România este parte, precum și obligațiile asumate de statul român prin tratatele bilaterale încheiate în domeniul extrădării, astfel încât nu necesită modificări legislative de tipul celor propuse prin inițiativa legislativă în discuție.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate la pct. II, **Guvernul nu susține adoptarea acestei propuneri legislative.**

Cu stimă,

Dacian Julien CIOLOȘ

Domnului senator Călin-Constantin-Anton Popescu-Tăriceanu
Președintele Senatului